

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

J. Meier meg **BUDAPESTET!**

Cím:

Forrás:

ca. Ap.

1952. XI. 13.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

3 K P (439) 1

Hely:

Idő:

"1927/1928"

Személy:

Helyszám:

A gazdasági válság idején ebben a házban volt néhány hónapig a KMP féllegális szervezete, az Egyesült Szakszervezeti Ellenzéknek a helyisége.

1927—28-ban a Gyermekbarátok Egyesülete 13-as csoportja dolgozott ebben a házban. Sok kis proletárgyermek járt ide, ahol ugyan nem foglalkoztak velük, de legalább meleg szobában lehettek. Néha egy-egy néni valami kultúrműsort is betanított s karácsonykor a rendszeresen bejáró gyermekek egy-két szem szaloncukrot és egy meséskönyvet kaptak.

A Kőrös-utca 27. számú ház földszintes építkezés volt, nagy udvarral. Elöl néhány munkáslakás, hátrább egy hodály, padlózó; színpada is volt. Mikor az Egyesült Szakszervezeti Ellenzék helyiséget keresett magának, hosszas meggondolás után emellett a ház mellett döntött. Aránylag nem volt drága, igen sokan elfértek benne és ellenőrizni lehetett, ki jár ide.

1931-ben a legtöbb szakszervezet jobboldali vezetősége úgy próbált megszabadulni az op-

portunista vezetéssel s a folytonos munkásáruházzal elégedetlen kommunistáktól, hogy még tömegesebben zárja ki őket a szakszervezetekből, mint azelőtt. Míg egyrészt az öntudatos, forradalmi munkásokat kizárták, másrészt a szervezeten tömegeket igyekeztek távol tartani. Amikor olyan helyen, ahol túlnyomórészt szervezeten mun-

kások dolgoztak, bérmozgalom tört ki, nem hívták be őket a szervezeteibe. S ha mégis valamiféle kapcsolathoz kerültek a mozgalmukkal, az csak olyan lehetett, hogy a tőkés érdekeit szolgálva, leszerelték azt.

Mindez meghönyítette, hogy a KMP a maga legális szervei számára tényleges tömegbázist szerezzen. Egymásután alakultak meg a különböző szakmákban az Egyesült Szakszervezeti Ellenzék csoportjai: vasasok, építők, fások, bőrösök, szabók, textílesek. A szervezett és szervezeten munkások tömegei készségesen csatlakoztak a kommunistákhoz.

A Kőrös-utca 27

Ennek a mozgalomnak az irányítására és arra, hogy az elvtársak összegyűlhessenek, helyiségre volt szükség. Ezt a célt szolgálta, ha csak rövid néhány hónapig is, a kőrösutcai terem. Itt ülészektek a különböző szakmák bizottságai gyakran úgy, hogy mindegyik sarokban más-más szakma vezetői tartottak megbeszéléseket. Itt beszélték meg a munkanélküli bizottságok azokat a megmozdulásokat, amelyeknek az volt a céljuk, hogy legalább némileg enyhítsék a munkanélküliek szörnyű nyomorát.

Vasárnaponként osztályharcra, kitarásra, a Szovjetunió szerezetére nevelő kultúrműsort adtak a kultúrscsoportok. Ugy járunk ide, mintha hazajártunk volna. Elvtársak közé jöttünk, akik szeretettel foglalkoztak velünk, törődtek nevelésünkkel.

A Horthy-banda azonban nem tűrte egy olyan helyiség fenntartását, amely a munkásságnak tényleges otthona volt. Először a bejáró tagokat figyelték meg,

majd egymásután csaptak le és vitték el onnan az elvtársakat. Erről így ír az „Új Építőmunkás” 1932 januári száma:

„A szuronyokon felépült, a szociál-fasiszták által támogatott hatalom ismét kivette hálóját az osztályharcos munkások vezetőire, hogy a dögrovásra jutott kapitalista termelési rendet veszélyeztető ellenzéki mozgalmat lehetetlenné tegye... Ennek a kapitalista társadalmi rendnek védelmezői már annyira rettegnek, hogy minden békés emberben feljagatót látnak. Január 9-én este a Kőrös-utca 27. alól vitték el az Építőmunkás Ellenzéki Bizottság huszonnégy tagját azért, mert nyomorúságos helyzetükkel foglalkoztak. Azért, mert a kemény tél közepén rongyosan és éhesen munkára és kenyérré mertek gondolni. Ugyancsak január 9-én este a Váci-út 55. szám alatti „Pálma”-kávéház különtermében gazdasági szemináriumra összejött 60—70 munkást vitt el az előadástartó elvtárral együtt a rendőrség.”

„A kapitalista társadalom jogrendjében bűn a proletároknak tudni, nyomorúságukról beszélni, — de éhen pusztulni, hideg, füttellen szobában megfagyni, az szabadságukban áll...” Megírja az „Új Építőmunkás” azt, hogy az ilyen intézkedésekkel az építőmunkások forradalmi mozgalmát nem lehet megállítani.

A Szakszervezeti Ellenzék kőrösutcai helyiségét a rendőrség a folyamatos lejogatásokkal számunkra használhatatlanná tette. De mindenki, aki oda bejárt, szívesen és örömmel gondolt vissza rá és büszke a pártnak erre a korszakára.

F. I-né